

Jydevals / "Fryd dig ved Livet"

Først lidt om dansen, og derefter om melodien.

Jydevals er en pardans. I en gammel nodebog har jeg også set samme melodi kaldet "Jøde-vals". Retskrivning var ikke rigtig "in" dengang, man stavede i højere grad som man snakkede (– og hvis det skulle være særlig fint, kunne man sætte stumme bogstaver ind f. eks. "Uhr" i stedet for "ur"). Men alle de forskellige navne på danse og melodier er et kapitel for sig, så det skal jeg ikke komme nærmere ind på i denne sammenhæng.

Vi fik dansen forklaret som "ét chassé + mazurka-sving + hopsa rundt – hopsa rundt". Dansen går altså i hopsa. Som musiker skal man altså spille i hopsa-rytme, hvis danserne ikke skal forfalde til polka rundt.

Jydevalsen er beskrevet i Folkedansernes røde egnehæfte "Gamle Danse fra Fyn og Øerne" af Ane Marie Kjellerup som hun har set den på Hindsholm. Melodien er her en anden, men jeg tror, at jydevals har været danset til mange forskellige melodier.

Hvis man beskriver mazurkatrinnenet som "hæl-tå" eller at herrene klapper hælene sammen, har vi pludselig flere varianter af dansen. I Jylland danser de "Den bitte Jyske" netop på den måde. Og hvis man danser polka i stedet for hopsa, ligner det den jyske "galopade" til forveksling.

Dansen, "Venstrebenet", som vi i øjeblikket prøver i laugget, kan meget hurtigt blive til en Jydevals, hvis man ikke gentager figuren .....

Pardansen Jydevals har vist været populær i mange afskygninger!

Nu har jeg allerede nævnt at melodien fra Hindsholm var en anden:

og i Jylland udmøntede dansen sig helt anderledes til andre melodier, som det vil føre for vidt at forfølge her.

I "Knarreborg-bogen" er melodien denne:

Melodien er komponeret af schweizeren H. G. Nägeli (1773-1836). Det er musik til en tekst af hans landsmand M. Usteri (1763-1827), »Freut euch des Lebens, weil noch das Lämpchen glüht« (Glæd jer ved livet, medens lampen endnu gløder)

Sangen er oversat til dansk af R. Frankenau (1767-1814) og blev ofte sunget i datidens klubber. Her første vers:

Livsnydelse

*Fryd dig ved Livet i dine Dages Vaar!
Pluk glædens Rose før den forgaaer!*

1. Man skaber sig så gjerne Kval
og søger Torne uden Tal;
men vandrer Lilien kold forbi
som blomstrer for vor Fod.

*Fryd dig ved Livet i dine Dages Vaar!
Pluk glædens Rose før den forgaaer!*

Som flere andre populære melodier, blev også denne brugt i en af tiden Veaudiviller. Og ikke mindst det har været med til at flytte den til dansegulvet! Datidens lokale musikere spillede til diletant og til dans bagefter, og her var det nærliggende at bruge de samme melodier. Således findes for eksempel også "Kanel-vals", "Klap-hopsa" og "Ritch-ratch, filiong-gong-gong" i syngespillenes melodi-repertoire.

"Fryd dig ved Livet" blev brugt af J.L.Heiberg i "Recensenten og dyret" fra 1826 i en scene på Bakken, hvor en økonomisk uoverensstemmelse diskuteres. Her andet vers:

2. Jo Dyrehaven passe kan
fra Børs til slig en Handelsmand
Slig Kritikus dramatisk Nar,
som ingen Penge har
*Bliv mig fra Livet med den Veksel-Obligation!
Ja naar De har givet Sikkerhed og Kaution.*

TAGE-